

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-118/2007/20

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az **UniCredit Bank Hungary Zrt.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt indult eljárásban - nyilvános tárgyaláson - meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Versenytanács az eljárást az UniCredit Bank Hungary Zrt. "HVB Megtakarítás", illetve "UniCredit Megtakarítás" elnevezésű termékei betéti és befektetési jellemzőinek a fogyasztók választási szabadságát indokolatlanul korlátozó módon való bemutatása tekintetében megszünteti, egyben kötelezi az UniCredit Bank Hungary Zrt-t, az alábbi kötelezettségvállalásainak teljesítésére.

I. A kombinált termékről szóló tájékoztatás tekintetében

Az UniCredit Bank Hungary Zrt. a vizsgált termék - illetve az ahhoz hasonló befektetési-betéti konstrukció, mint termékjellemező - tekintetében, az általános fogyasztói tájékozottság és tudatosság fejlesztése céljából, a termékjellemezők érdemi és informatív bemutatása érdekében tájékoztatásokat tesz közzé. Ennek keretében bemutatja a bankbetétek és a befektetési alapok közötti különbségeket, a kockázati szintre, a befektetés időtartamára, a hozzáférhetőségre vonatkozó jellemzők külön kiemelésével, valamint a kombinált betéti-befektetési megtakarítási konstrukciók értelmezéséhez szükséges paramétereket, kiemelve ezek megvizsgálásának fontosságát.

Az UniCredit Bank Hungary Zrt. a kötelezettségként vállalt tájékoztatásokat a következő tartalmi rendező elvek egyensúlyát biztosítva alakítja ki:

- (i) a bankbetétek és tőkebefektetések különbségei alapján - elsősorban a kockázatok, a futamidő és a hozzáférhetőség terén - a tájékozott egyéni mérlegelés szükségessége;

- (ii) a kombinált megtakarítási formák valós értékítélethez szükséges jellemzőinek bemutatása;
- (iii) a kedvezményes kamatú és az azt követő időszak jellemzése;
- (iv) a befektetési alapok jellemző kockázatainak és hozamesélyeinek, valamint ezek tartammal és díjakkal való összefüggéseinek ismertetése;
- (v) a kamat és a hozam különbségeinek, a hozam esetén a futamidő és a likviditás összefüggéseinek bemutatása.

A vállalt tájékoztatások megjelenési körének meghatározása során az UniCredit Bank Hungary Zrt. a jelen versenyfelügyeleti eljárás során vizsgált reklámkampányok fogyasztói elérését alapul véve jár el. Az egyes reklámozási csatornák esetében ez a következők figyelembe vételével valósul meg:

- (i) Az audiovizuális médiában bemutatandó tájékoztatások megjelenési körének meghatározását illetően az UniCredit Bank Hungary Zrt. az ún. post-buy mérés alapján, a vizsgált reklámkampányokban elért GRP mutató alapul vételével jár el. Ezen szempont alapján öt részből álló sorozatokat (ún. miniprogramokat) állít elő, és sugározta 2008. április és május hónapokban. Az utolsó érintett tájékoztatás megjelenését követő 30 napon belül a tájékoztatások fogyasztói elérési mutatószámának (GRP-nak) megállapítását független auditáló céggel elvégezteti.
- (ii) Az UniCredit Bank Hungary Zrt. a nyomtatott sajtóban a jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált reklámkampányok médiamixével azonos megjelenéssel biztosítja az azonos elérést. A tájékoztatásokat 2008. április-májusi időszakban teszi közzé.
- (iii) Az UniCredit Bank Hungary Zrt. internetes honlapjának használata tekintetében a vizsgált kampányban tanúsított magatartását követve jár el. A honlapján a tájékoztatást 2008. április 1-től legalább 2008. július 31-ig teszi elérhetővé a fogyasztók számára.

II. A fogyasztói kompenzáció tekintetében

Az UniCredit Bank Hungary Zrt. mindazon ügyfelei tekintetében, akik a vizsgált reklámkampány időszakában és az annak lezárultát követő harminc nap során az eljárás tárgyát képező terméket - "HVB Megtakarítás" és "UniCredit Megtakarítás" - igénybe vették:

- (i) Minden költség így a befektetési jegyek visszaváltásához kapcsolódó 2% visszaváltási jutalék - nélkül lehetővé teszi, hogy a termékre vonatkozó szerződést az esetlegesen megtevesztett ügyfelek egyoldalúan felmondják.
- (ii) Lehetővé teszi, hogy a szerződéses időszakra járó betéti és befektetési hozamhoz az ügyfelek hozzájussanak, a felmondáshoz kötődő veszteség - így a kamatperióduson belüli betétfeltörés miatti veszteség - nélkül.
- (iii) A betét futamidejének negyedik hónapját követő hónap 15. napjáig betétfeltörést végrehajtó ügyfelek számára a feltört betétek esetén megfizeti a 12%-os kamattal számolt időarányos kamatösszeget az első három hónapos kamatperiódust követő periódus kezdetének napjától a feltörés napjáig tartó időszakra.

A fogyasztói kompenzációra vonatkozóan az érintett ügyfélkört az UniCredit Bank Hungary Zrt-nél megadott értesítési címre küldött tértivevényes, személyre szóló - a jelen végzés kézhezvételét követő 30 napon belül kiküldött - levélben értesíti. Az érintett ügyfeleknek az értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül ad lehetőséget a kompenzáció igénybevételére.

A végzéssel szemben a közlésétől számított nyolc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelem terjeszthető elő.

I n d o k o l á s

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy az UniCredit Bank Hungary Zrt. (a továbbiakban: UniCredit, vagy eljárás alá vont) által értékesített „HVB Megtakarítás”, illetve „UniCredit Megtakarítás” elnevezésű termékek reklámkampánya a bankbetéti részhez kapcsolódó kamatra vonatkozóan hangsúlyosan tartalmazott információt, ám összetétele, a kedvező kamat időbeni korlátozottsága és egyéb tulajdonságok tekintetében valószínűsíthetően a fogyasztókat megtévesztő tájékoztatásokat tartalmazott. Ennek nyomán a Gazdasági Versenyhivatal 2007. július 17-én a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 67. § (1) bekezdése, illetve 70. § (1) bekezdése alapján versenyfelügyeleti eljárást indított az UniCredit ellen, vizsgálva a HVB-, illetve UniCredit Megtakarítás elnevezésű termékek teljes kommunikációs gyakorlatát.

I.

A tények

Az eljárás alá vont és a vizsgált szolgáltatás általános jellemzői

- 2) Az UniCredit a Közép- és Kelet-Európában legnagyobb bankhálózattal rendelkező UniCredit Group magyarországi tagja. A csoport 3000 fiókkal, mintegy 65 000 alkalmazottal 24 millió ügyfelet szolgál ki a régióban. Az UniCredit Bank Hungary Zrt. tulajdonosa a Bank Austria Creditanstalt AG., a csoport anyavállalata pedig az UniCredito Italiano Spa. Az UniCredito Italiano S.p.A. és a HypoVereinsbank AG – Bank Austria Creditanstalt AG pénzügyi csoport 2005. évi fúziója nyomán a HVB Bank Hungary Zrt. 2007. február 1-jétől UniCredit Bank Hungary Zrt. néven működik tovább. Az UniCredit Magyarországon a pénzügyi szolgáltatások széles választékát kínálja ügyfeleinek (számlavezetés, befektetések, megtakarítások, hitelek, bankgaranciák, letétkezelés stb.). Az eljárás alá vont kiterjedt országos fiókhálózattal rendelkezik.
- 3) A lakossági fogyasztók számára nyújtott pénzpiaci szolgáltatások között kiemelkedő jelentősége van a betéti és a befektetési szolgáltatásoknak. A két termék megtakarítási jellege folytán közel áll egymáshoz, ám mégis jelentős különbségek fedezhetőek fel a

hozamokkal kapcsolatos feltételeik, likviditásuk – azaz készpénzre válthatóságuk – és ehhez kapcsolódóan a jellemző futamidejük, továbbá kockázatuk tekintetében.

4) A betéti termékek

- (i) hozama minden esetben előre meghatározott, a kamatok és díjak, illetve költségek hozamot növelő és csökkentő tényezői alapján határozható meg az Egységes Betéti Kamatláb Mutató („EBKM”), amelynek alkalmazását a 41/1997. (III.5.) számú, a betéti kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíj mutató számításáról és közzétételéről szóló Kormányrendelet teszi kötelezővé;
- (ii) könnyen készpénzre válthatóak, ám lekötött betét esetén futamidő előtti „betétfeltörés” esetén a kamat elveszhet;
- (iii) kockázata jellemzően alacsony, hiszen a betéteket védi a betétbiztosítás, amely az Országos Betétbiztosítási Alap intézményén keresztül valósul meg.

5) A pénzügyi típusú befektetések számos formája különböztethető meg – részvény, kötvény, befektetési jegy, egyéb tőzsdei termékek –, amelyek a fenti tulajdonságok tekintetében eltérőek. Általánosságban ugyanakkor elmondható, hogy

- (i) hozamuk – a kötvények kivételével – jellemzően nem határozható meg előre, ennek következtében a piaci gyakorlat szerint jellemzően a múltbeli hozamokról adnak tájékoztatást a pénzügyi szolgáltatók. (Ezen piaci gyakorlathoz fűződő, a pénzügyi tárgyú jogszabályok tekintetében releváns tájékoztatási minimumkövetelményeket rögzítik a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének („PSZÁF”) 1/2006. (I.27.), illetve 4/2006. (V.25.) számú ajánlásai);
- (ii) kevésbé likvidek, mint a betéti termékek és jellemzően hosszabb távon képesek kedvező hozamot produkálni;
- (iii) kockázatuk jellemzően magasabb, mint a betéti termékek esetében, így akár még a befektetett tőke összege is csökkenhet az adott időszak alatt.

6) A lakossági fogyasztók körében a betéti szolgáltatások jellemzően ismertebbek, ám egyre szélesedő körben élnek a befektetési szolgáltatásokkal is. A PSZÁF-nak „A

felügyelt szektorok működése és kockázatai” című, 2007 szeptemberi jelentése¹ is megerősíti, hogy 2006 során tovább folytatódott a háztartások pénzügyi vagyonának lassú diverzifikálódása, amely kapcsán a lakosság megtakarításainak egyre jelentősebb hányada kerül tőkepiaci termékekbe. 2006-ban is csökkent a háztartások banki betétben tartott megtakarításainak aránya, miközben a befektetési jegyek, a unit-linked típusú életbiztosítások, illetve a nyugdíjpénztári befizetések mind volumenükben, mind arányukat tekintve folyamatos növekedést mutattak.

- 7) A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) a pénzügyi szolgáltatások körébe sorolja a betétgyűjtési szolgáltatást, amelynek nyújtására a törvény 5. §-a alapján kizárólag hitelintézet lehet jogosult. A törvény a hitelintézetek körébe sorolja a bankokat, a szakosított hitelintézetet és a szövetkezeti hitelintézetet – közülük a pénzügyi szolgáltatások teljes körét kizárólag a bankok nyújthatják. A Hpt. megengedi a pénzügyi intézményeknek – köztük a hitelintézeteknek –, hogy a pénzügyi szolgáltatások mellett befektetési szolgáltatási tevékenységet is végezzenek.
- 8) Néhány bank – CIB Közép-európai Nemzetközi Bank Zrt., K&H Bank Zrt. és UniCredit – már 2005 folyamán megjelent a piacon olyan kombinált megtakarítási termékekkel, amely a fogyasztó által megtakarítani kívánt pénzösszeget megosztva – részben betéti, részben befektetési termékbe – helyezte el. A kombinált megtakarítási termékek széles körben 2007-ben – különösen 2007 közepétől – jelentek meg a piacon, ekkor az eljárás alá vont mellett a lakossági fogyasztóknak szolgáltatást nyújtó nagyobb bankok mindegyike (Budapest Bank Nyrt., Citibank Zrt., Erste Bank Hungary Nyrt., Inter-Európa Bank Nyrt., OTP Bank Nyrt.) megjelent a piacon a fenti típusú kombinált termékkel.

A HVB-, illetve UniCredit Megtakarítás termék jellemzői

- 9) Az eljárás alá vont 2005. május 9-én kezdte el forgalmazni HVB Megtakarítás nevű, betéti és befektetési szolgáltatásokat kombináló termékét. A HVB Bank Hungary Zrt. UniCredit csoportba való betagozódásával járó névváltozás magával hozta a termékek elnevezésének megváltozását is, így az eljárás alá vont a kombinált betéti-befektetési terméket 2007. január 2-től kezdődően UniCredit Megtakarítás néven értékesítette.

---

¹ http://www.pszaf.hu/resource.aspx?ResourceID=pszafhu_jelentes_2007H1

Kétféle elnevezésű termék gyakorlatilag azonos feltételekkel került értékesítésre, így a termékek jellemzőinek bemutatása során nincs szükség megkülönböztetésükre.

- 10) Az UniCreditnél forintban elhelyezett összeg 50%-a UniCredit Megtakarítás betétbe kerül, amely egy csak tőke lekötésű 3 hónapos megújuló betét, míg az elhelyezett összeg másik 50%-a HVB Lépéselőny befektetési alapba kerül elhelyezésre. Az elhelyezhető összeg minimum 100 ezer forint bankon kívüli forrás. Bank- és értékpapírszámla nyitásával, valamint egy keretszerződés megkötése szükséges a termék igénybevételéhez.
- 11) A termék betéti része tekintetében az első periódusra érvényes EBKM 12%, míg a második periódustól az eljárás alá vont aktuális Hirdetménye 3 hónapos standard betétre vonatkozó kamatával kamatozik tovább. Az UniCredit Megtakarítás termék betéti részében minimálisan elhelyezhető összeg (azaz 50.000.- Ft) után a második periódusra érvényes EBKM 2007. január és 2007. augusztus között 6,75% és 6,50% között mozgott. A betéti részből bármekkora állomány kivonható, függetlenül a befektetési alaphoz levő befektetés állományától. Betétfeltörés esetén a bank a kitöltött futamidőre nem fizet kamatot.
- 12) A befektetési részben elhelyezett összeg a HVB Lépéselőny Befektetési Alapokba Befektető Befektetési Alapban („HVB Lépéselőny Alap”) kerül befektetésre. A HVB Lépéselőny Alap Rövidített Tájékoztatója (Vj-118/2007/3 E/1.) szerint az alap a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény szerint Magyarországon, befektetési jegyek nyilvános forgalomba hozatal útján létrehozott nyíltvégű befektetési alapokba befektető befektetési alap. Ezen irat szerint az alap portfóliója legalább 80%-ban befektetési alapok befektetési jegyeiből áll, likvid eszközökben maximum 20%-ot helyezhet el. Az alap a befektetési politikája szerint részvénybe nem fektethet be. A Rövidített Tájékoztató szerint az Alapkezelő elsődleges szempontja, hogy az alap tőkekockázata legfeljebb mérsékelt legyen. A Rövidített Tájékoztató rögzíti, hogy az alap nettó eszközértéke pozitív és negatív irányba egyaránt változhat.
- 13) Az eljárás alá vont adatszolgáltatása (Vj-118/2007/3 E/4.) szerint a HVB Lépéselőny Alap hozama 2005. május 6. és 2007. augusztus 16. közötti intervallumban 3 hónapos időtávban 1,62%, hat hónapra 3,23%, 1 évre 6,61%, míg 2 évre 6,08% volt. Az adatszolgáltatás bemutatja az alap hozamának alakulását hasonló alapokkal való összehasonlításban is:

Alap	3 hónapos	6 hónapos	1 éves	2 éves
Budapest I. Állampapír	1,44%	3,39%	6,5%	5,3%
Erste Pénzpiaci	1,27%	3,26%	6,8%	5,76%
HVB Lépéselőny	1,62%	3,23%	6,61%	6,08%
Pioneer Magyar Pénzpiaci	1,66%	3,51%	7,07%	6,16%
Budapest Ingatlan	1,66%	3,6%	7,03%	7,17%
CIB Ingatlan	1,74%	3,65%	7%	6,88%
Volksbank Ingatlan	1,4%	3,87%	6,81%	7,29%

- 14) A befektetési alapból történő pénzkivonás esetén, éven belüli visszaváltáskor 2%-os a visszaváltási díj, éven túli visszaváltás esetén díjmentes.

A vizsgált tájékoztatások

15) Az eljárás alá vont ugyan 2007. január 2-tól már UniCredit Megtakarítás néven értékesítette termékét, ám a januári időszakban még folyt a HVB Megtakarítás elnevezésű termékhez kapcsolódó reklám-, illetve tájékoztatási kampány. Ilyen módon elválnak egymástól a 2007. januári és a 2007. február-márciusi reklámozási időszak. Az eljárás alá vont az átfogó kampányai során televíziós, illetve rádiós reklámokat, továbbá sajtóhirdetéseket, e-mail végi üzeneteket, posztereket, szórólapokat, hírleveleket egyaránt alkalmazott, továbbá internetes honlapján és – Hirdetménye, illetve az Általános Szerződési Feltételei útján – ügyfélszolgálatán is tájékoztatta a fogyasztókat a vizsgált termékéről. A kampányok részletes leírását tartalmazza a Versenytanács Vj-118/2007/12. számú előzetes álláspontja.

16) Az eljárás alá vont két kampányának kiemelt üzenete hasonló volt: a reklámozott termék 12%-os betéti kamatot biztosít. A 2007. januári kampányban alkalmazott reklámok vezető szlogenje a következő volt: „Évi 12% kamat a betéti részre. ... Kiemelkedő kamat, kiemelkedő lehetőségek”. A február-márciusi kampányban a 12%-os kamat kiemelt helyen való szerepeltetése mellett egyes reklámokban utal arra is az eljárás alá vont, hogy a bank széleskörű portfoliót biztosít ügyfeleinek „a bankbetétektől a befektetési alapokig”.

- 17) Az eljárás alá vont a különböző reklámhordozókon – nyilatkozata szerint az adott reklámfelület információ áteresztőképességéhez igazodóan – eltérő mennyiségű kiegészítő tájékoztatást szerepeltetett a fő üzenet mellett. Egyes reklámokban – így a televíziós és rádiós hirdetéseiben – nem, vagy a fogyasztó számára nem felismerhető módon szerepelt az a kitétel, hogy a kombinált termékben milyen arányban szerepel a betéti és befektetési pillér és milyen időtávban érvényesül a betéti rész kiemelkedő kamata, milyen összeghatár felett lehet igénybe venni a terméket és csak újonnan elhelyezett megtakarításra érvényesül az ajánlat.
- 18) Az alkalmazott tájékoztatási eszközök mindegyikére igaz, hogy a kiemelt üzenet és megjelenített kiegészítő feltételek is a betéti pillérrel kapcsolatos tulajdonságot jelenítettek meg, a befektetési pillér tekintetében konkrét tájékoztatást mindössze az alkalmazott befektetési alap nevére vonatkozóan illesztett be az eljárás alá vont a – fent említett, még ezen információt sem tartalmazó televíziós és rádiós hirdetésein kívüli – reklámjaiba.
- 19) Az alkalmazott tájékoztatások megjelentetésének összköltsége üzleti titoknak minősül, az egyes eszközök költségeinek részletezését a Vj-118/2007/3. számú irat 6. melléklete tartalmazza.

II.

A Versenytanács előzetes álláspontja

- 20) A Versenytanács előzetes álláspontjában – többek között – kifejtette, hogy az eljárás alá vont vizsgált reklámozási gyakorlatában a termék két pillérére vonatkozó jellemzők tekintetében egyensúlytalanság figyelhető meg: a betéti jellemzők egyes elemeivel – ugyan néhány reklám esetében hiányosan – megismerkedhetnek a fogyasztók, ám az adott tulajdonság „befektetésoldali” párjával már nem. Az eljárás alá vont által kialakított – a piacon éppen elterjedő – újszerű termék igénybevételével kapcsolatos fogyasztói döntés körülményeit ez a gyakorlat igen megnehezíti, hiszen számos – néhány esetben akár egymással ellentmondásban is álló – körülményt kell mérlegelni a megtakarítási forma kiválasztása során:
- (i) Milyen időtávban számol a fogyasztó a megtakarítással? – A betét esetében már rövidtávon is elérhet kedvező kamatot, ám a befektetés esetében

jellemzően hosszabb távon érhető el kedvező hozam (amelyet jól mutat a Lépéselőny Alap múltbeli hozamait áttekintő táblázat is);

(ii) Az előző kérdéssel függ össze, hogy vajon milyen a likviditási igénye a fogyasztónak? – Egészen más feltételekkel juthat hozzá megtakarításához a fogyasztó a betét és a befektetés esetében.

(iii) Milyen a fogyasztó kockázatvállalási készsége? – A betéti kamattal járó kockázat jóval alacsonyabb, mint a befektetéssel járó kockázat, amely akár a tőkeösszeget is érintheti.

21) Az előzetes álláspontban a Versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy a kombinált megtakarítási termékek betéti és befektetési pilléreivel kapcsolatos tájékoztatás kellő egyensúlyának hiánya – azaz a betéti résszel kapcsolatos jellemzők kiemelt, túlsúlyos hangsúlyozása szemben a befektetési jellemzők megjelenítésének hiányával – a fogyasztók választási szabadságát korlátozó üzleti magatartásnak minősülhet, így az alkalmas lehet a Tptv. 10. §-ban foglalt tilalom megsértésére.

III.

Az eljárás alá vont vállalása

22) A Versenytanács előzetes álláspontjának kézhezvételét követően az eljárás alá vont a tájékoztatásaival kapcsolatos kifogások – mind a betéti rész kamatával kapcsolatos hiányos tájékoztatás, mint a betéti és befektetési rész jellemzőinek egyensúlytalan megjelenítése – tekintetében kötelezettségvállalást terjesztett elő. A kötelezettségvállalását az eljárás során pontosította, annak hangsúlyát elsősorban a tájékoztatás megfelelő egyensúlyának orvoslására helyezte.

23) Az eljárás alá vont vállalta egyrészt, hogy a tájékoztatásai révén esetlegesen megtévesztett fogyasztókat kompenzálja, másrészt, hogy a betétek és befektetések jellemzőinek súlypontjai tekintetében a fogyasztói ismereteket növelő kampányt fejt ki.

IV.

Jogi értékelés

A jogszabályi háttér

- 24) A Tpvt. 10. §-a rögzíti, hogy tilos a fogyasztó választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazása. Ilyen módszernek minősül különösen, ha olyan körülményeket teremtenek, amelyek jelentősen megnehezítik az áru, illetve az ajánlat valós megítélését, más áruval vagy más ajánlattal történő tárgyszerű összehasonlítását.
- 25) A Tpvt. 75. § (1) bekezdése szerint ha a hivatalból indult versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás tekintetében az ügyfél kötelezettséget vállal arra, hogy magatartását meghatározott módon összhangba hozza e törvény, illetve az EK-Szerződés 81-82. cikkének rendelkezéseivel, és a közérdek hatékony védelme e módon biztosítható, az eljáró versenytanács végzéssel – az eljárás egyidejű megszüntetésével – kötelezővé teheti a vállalat teljesítését, anélkül, hogy a végzésben a törvénysértés megvalósulását, vagy annak hiányát megállapítaná.

A Versenytanács döntése

- 26) A Versenytanácsnak a versenyfelügyeleti eljárás jelen végzéssel érintett tárgykörében – azaz a kombinált megtakarítási termék betéti és befektetési pilléreivel kapcsolatos tájékoztatás kellő egyensúlyának kérdése tekintetében – azzal kapcsolatosan kellett állást foglalnia, hogy a (i) vállalat összhangba hozza-e az eljárás alá vont magatartását a Tpvt. rendelkezéseivel, (ii) a közérdek hatékony védelme biztosítható-e a vállalat kötelezővé tételével és ezzel egyidejűleg az eljárás megszüntetésével.
- 27) Az első feltétel érvényesülését – összhangba hozza-e a vállalat az eljárás alá vont magatartását a Tpvt. rendelkezéseivel? – a Versenytanács egyrészt abból a szempontból vizsgálta meg, hogy elvileg alkalmazható-e a fordulat a vizsgált magatartás tekintetében. A Versenytanács az előzetes álláspontjában megállapította, hogy az eljárás alá vont a kombinált termékével kapcsolatos tájékoztatási gyakorlatát – amely a reklámkampányoknál szélesebb értelemben felfogott tájékoztatási kör, beleértve az ügyfélszolgálati tájékoztatást és a bankfiókban alkalmazott összefoglaló tájékoztatókat – arra építette fel, hogy a betéti pillér jellemzőinek megjelenítésén

keresztül mutatja be a kombinált megtakarítási terméket a fogyasztóknak. Ez az általánosan elfogadott gyakorlat így módon túlmutat a vizsgált és lezárult reklámozói magatartáson, az az eljárás alá vont üzleti módszerének tekinthető. Ennek alapján a Versenytanács arra a következtetésre jutott, hogy elvileg nem kizárt a Tpv. 75. §-nak alkalmazhatósága a betéti és befektetési pillér jellemzőivel kapcsolatos tájékoztatás egymáshoz viszonyított aránytalansága tekintetében.

28) Az elvi megalapozottság vizsgálatát követően a Versenytanács megvizsgálta, hogy a vállalat tartalmilag képes-e összhangba hozni az eljárás alá vont magatartását a Tpv. rendelkezéseivel. A vállalat tartalmi szempontból – mind a fogyasztói kompenzáció, mind a tudatosságot növelő kampány tekintetében – azon körben érvényesül, amely a vizsgált magatartás feltételezett jogsértő jellegéhez kötődik:

- (a) a kompenzáció a feltételezetten megtévesztett fogyasztói kört éri el, míg
- (b) a fogyasztói tudatosságot növelő kampány éppen azon tartalmi rendező elvek mentén épül fel, amely a kombinált termékek betéti és befektetési pilléreinek egymáshoz való – esetlegesen egymással ellentétben álló – viszonyát tárja fel. A kampány formai megvalósítása tekintetében kötelezettséget vállalt az eljárás alá vont arra is, hogy az egyes témakörök kellő egyensúlyban kerülnek bemutatásra.

29) A Versenytanács mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a vállalat – és jelen végzésben kötelezően alkalmazni rendelt – kötelezettség összhangba hozza az eljárás alá vont üzleti módszerét a törvény rendelkezéseivel.

30) A Versenytanács megvizsgálta azt is, hogy a vállalat kötelezettségek alkalmazása révén a közérdek védelme hatékonyan biztosítható-e.

- (a) A vállalat fogyasztói kompenzációra vonatkozó része tekintetében megállapította a Versenytanács, hogy – a Versenytanács jogsértést megállapító határozatát követően – egy esetleges egyéni jogsérelem reparálása magánjogi jogérvényesítés útján kevésbé hatékony útja a közvetlen reparációnak, mert egyrészt jelentős többletköltséggel járna mind a jogkereső ügyfelek, mind az eljárás alá vont, mind a jogszolgáltatási intézményrendszer részéről, másrészt kisebb eséllyel valósulna meg a konkrét kompenzáció.

- (b) A vállalás fogyasztói tudatosságot növelő része tekintetében a Versenytanács megállapította, hogy a betéti és befektetési pillérek jellemzőinek kellő egyensúlyban való, jelentős fogyasztói réteget megszólító bemutatása olyan többletértéket képvisel a pénzügyi természetű megtakarítási termékek keresleti viszonyainak fejlesztése tekintetében, amely túlmutat a jelen eljárásban vizsgált magatartás konkrét szankcionálásához fűződő közérdeken.
- 31) Tekintettel volt továbbá a Versenytanács arra a körülményre is, hogy az eljárás alá vont kötelezettségvállalása – figyelemmel annak tartalmára és az azzal járó költségekre – tanúsítja, a vállalkozás elköteleződését a jogszerű magatartás mellett, másrészt hozzájárulhat ahhoz, hogy a piacon működő vállalkozások körében tovább erősödjön a tisztességes üzleti magatartás éthosza.
- 32) Figyelembe vette továbbá a Versenytanács azt is, hogy a betéti és befektetési pillér jellemzőivel kapcsolatos tájékoztatás kellő egyensúlyának hiánya, mint a fogyasztó választási szabadságát korlátozó üzleti módszer körében nem volt korábban kikristályosodott versenyjogi gyakorlat.
- 33) Megjegyzi a Versenytanács ugyanakkor, hogy éppen azért nem látta elfogadhatónak az eljárás alá vont vállalását a betéti kamat tekintetében megvalósított hiányos tájékoztatása körében elfogadni, mert abban a körben már a gyakorlat egyértelmű eligazítást jelentett az eljárás alá vont számára a jogszerű magatartással szembeni elvárás tekintetében. Ezt a gyakorlatot rögzíti – többek között – a Versenytanács Vj-33/2005. számú versenyfelügyeleti eljárást lezáró, és a Fővárosi Ítéltábla által is megerősített határozata. A Versenytanács ezért külön határozatban – Vj-118/2007/21. számon – állapítja meg, hogy az eljárás alá vont 2007. januári televíziós, illetve a 2007. február-márciusi kampányidőszakban alkalmazott rádió- és televíziós reklámjai beleütköznek a Tpv. 8. § (2) bekezdés a) pontjába, mivel nem, illetve nem megfelelően adtak tájékoztatást arról, hogy a betéti rész kiemelkedő kamata csak az első három hónapban érvényesül, azt követően az alacsonyabb szintű, általános betéti kamatok érvényesülnek.
- 34) A Versenytanács mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

V.

Egyéb kérdések

- 35) A Tpvt. 76. § (1) bekezdés a) pontja alapján a GVH vizsgálója a kötelezettségvállalás teljesülésének ellenőrzése érdekében utóvizsgálatot indít. Ha az ügyfél a kötelezettséget nem teljesítette, a Versenytanács végzéssel érdemi bírságot (78. §) szab ki, kivéve, ha a körülmények változására tekintettel a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése nem indokolt. Ilyen esetben, továbbá akkor, ha az ügyfél a kötelezettséget teljesítette, a Versenytanács az utóvizsgálatot végzéssel megszünteti.
- 36) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45.§-an, illetékessége a Tpvt. 46.§-an alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 37) A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 82. § (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2008. február 11.